

Periodisk evaluering av studieprogrammet Bachelor – Faglærerutdanning i musikk

Studieprogramkode: B2FLMUS Faglærerutdanning i musikk

Februar 2020

Odd Skårberg

1. Oppsummering

Denne evalueringsrapporten gjennomgår og vurderer sentrale aspekter ved Faglærerutdanningen i musikk, studiested Hamar, Høgskolen i Innlandet. Rapporten dokumenter en rekke positive trekk ved utdanningen. Samtidig avdekker rapporten også utfordringer ved studieprogrammet, samt at den gir en kort skisse av utdanningens tilknytning til den nye femårige lærerutdanningen i praktiske og estetiske fag. Underlagsmaterialet for rapporten er en rekke dokumenter av ulik art som det blir gjort rede for nedenfor. I tillegg kommer møter og diskusjoner internt i evalueringskomiteen og med studieprogramansvarlig der også kollegaer i fagmiljøet har blitt trukket inn ved behov. Intensjonen med rapporten har vært å gi et realistisk bilde av studiet per i dag, og samtidig si noe om veien videre.

2. Nøkkelinformasjon om studiet

Faglærerutdanningen i musikk er et treårig heltidsstudie på 180 studiepoeng. Studiet gir studentene undervisningskompetanse i grunnskolen og i kulturskolen. Videre gir studiet relevant kompetanse for undervisning i videregående opplæring og ellers i det frivillige musikklivet.

Opptakskravet for studiet er generell studiekompetanse med minimum 35 skolepoeng fra videregående skole og et karaktergjennomsnitt på 3 i norsk og 3 i matematikk. I tillegg kreves dokumenterte kunnskaper og ferdigheter i musikk (digital opptaksprøve). Det tilbys også et årstudium i musikk hvor studenter som ønsker det, kan søke opptak til andre studieår i faglærerutdanningen. I slike tilfeller må digital opptaksprøve også gjennomføres.

Faglærerutdanning er bygd opp av 17 studiepoenggivende emner der seks gjennomføres første år, seks i andre år og fem i tredje år. I tillegg kommer praksisemnene, som ikke gir studiepoeng. Sentrale fagområder er formidling, musikkpedagogikk og -didaktikk, profesjonsfag og praksis. I tillegg tilbys fagområder som samspill, ensembleledelse, musikkteori, arrangering og komponering, musikkhistorie og hovedinstrument. Muligheter for hovedinstrument er blant annet vokalensemble, studioarbeid, komponering, komponering av film- og spillmusikk, direksjon, sang/vokal og alle ordinære instrumenter.

Musikkutdanningen legger vekt på tilrettelegging og gjennomføring av samspill med et aktivt kultur- og musikkmiljø, blant annet gjennom faste studentkonserter for et større publikum på profesjonelle scener. Studiet har praksis alle tre årene, som omfatter folkehøgskoler, kulturskoler, samt grunnskoler og videregående skoler med fokus på musikk.

Det er hensiktsmessig å se årsstudiet og faglærerutdanningen i sammenheng når det gjelder rekruttering og studenttall. Årsstudiet har per dags dato 16 aktive studenter. 4 tidligere årsstudiestudenter har allerede fått innvilget overføring til faglærerutdanningen etter godkjent opptaksprøve og karakter- /poengvurdering. Flere årsstudiestudenter har i tillegg signalisert at de kommer til å søke seg over til faglærerutdanningen gjennom Samordna Opptak denne våren. Årets kull på faglærerutdanningen (FM1) teller dermed 14 studenter per dags dato, mens FM2 og FM3 teller henholdsvis 15 og 16 studenter. Et fåtall studenter har fått innvilget permisjon fra studiet.

3. Valg av kvalitetsområder

Evalueringskomiteen valgte å fokusere på følgende evalueringsområder:

- Undervisning og studiearbeid, inkludert internasjonalisering
- Studentenes læringsmiljø
- Studentenes samspill med samfunn og arbeidsliv

Begrunnelsen for valg av evalueringsområder er at disse per i dag framstår som aktuelle for Faglærerutdanningens profil, utfordring og styrker. Punktene antas å avspeile sentrale dimensjoner ved studiet, sett både fra faglærere, administrasjon og fra studentene.

4. Evalueringskomiteens sammensetning

Sammensetning av evalueringskomiteen har vært:

Odd Skårberg	Leder av komiteen og faglærer ved faglærerutdanningen
Anna Gunnarsson	Faglærer ved faglærerutdanningen
Terje Kola	Representant fra praksisfeltet
Jon Helge Sætre	Ekstern representant, OsloMet
Steinar F. Sørensen	Studentrepresentant
Audun B. Nordlid	Studentrepresentant
Miriam Helene S. Sandum	Praksiskoordinator
Maria Brænd Asbjørnsen	Studieveileder og sekretær for komiteen

Evalueringskomiteens sammensetning avspeiler valg av kvalitetsområder. Komiteens leder har undervist ved Faglærerutdanningen siden 2009 og har slik sett fulgt utdanningens handlingsforløp, justeringer og implementering av nye komponenter gjennom flere år. Anna Gunnarsson møter studentene gjennom praktisk musisering, praksisbesøk og teoretisk/metodisk undervisning, og har slik sett både en dybde og bredde i møte med studentene der blant annet læringsmiljøet står sentralt. Hun koordinerer i tillegg all hovedinstrumentundervisning ved studiet. Terje Kola og Miriam Helene S. Sandum er sentrale i planlegging, tilrettelegging og gjennomføring av studentenes praksisopplæring. De spiller slik sett en nøkkelrolle i å føre studentene ut i samspill med samfunn og arbeidsliv. Studentrepresentantene Steinar F. Sørensen og Audun B. Nordlid framstår som engasjerte og har deltatt regelmessig på studieutvalgsmøter igjennom 2019 i kraft av å være tillitsvalgte for sine respektive kull. En tredje studentrepresentant var innkalt, men deltok ikke på evalueringsmøtet i januar. John Helge Sætre har bred erfaring fra forskning på musikkundervisning i grunnskole og lærerutdanning. Han har blant annet forsket på hvordan høgskoler og universiteter i Norge forbereder sine studenter til musikkundervisning, gjennom å se nærmere på innholdet i musikkfaget i grunnskolelærerutdanningene. Maria Brænd Asbjørnsen er studieveileder for faglærerutdanningen, representerer studieadministrasjonen og har fungert som sekretær gjennom evalueringsprosessen.

5. Valg av metodikk

Evalueringskomiteen har foretatt dokumentanalyse av alt tilsendt materiale. Materialet omfatter følgende dokumenter:

Dokumenttyper	Antall
Mandat for evaluering	1
Veiledning for periodisk evaluering av studieprogram ved Høgskolen i Innlandet	1
Innkalling og program for evalueringsdag 30. januar 2020	1
Faglige rapporter fra emneansvarlig	15
Referat fra studieprogrammøter 2018-19	7
Studieplan 2020/2021 for Faglærerutdanningen i musikk	1
Studieprogramansvarliges rapporter for 2018 og 2019	2
Studentstartundersøkelse 2018	1
NOKUT Studiebarometer for Faglærerutdanningen i musikk 2018 og 2019	2
Referat fra periodisk evaluering av Faglærerutdanning i musikk, 30 januar 2020	1
Diverse e-post utveksling mellom komiteens medlemmer – utsending av materiale	10 (ca.)

Innledende møte ble avholdt 22. januar 2020 mellom studieprogramansvarlig for faglærerutdanningen, faglærer/komiteemedlem ved utdanningen og komiteens leder.

Dagsmøte med komiteens deltakere ble avholdt 30. januar 2020. Møteformen tilrettela for åpen diskusjon og meningsutveksling innenfor en fastlagt ramme. På møtet ble følgende momenter gjennomgått:

- Presentasjon av komiteens deltakere
- Gjennomgang av mandat og evalueringsområder
- Veien videre mot evalueringsrapport
- Gjennomgang av studieprogramansvarliges rapport for 2019 med påfølgende diskusjon
- Gjennomgang av Studiebarometeret 2019 med påfølgende diskusjon
- Oppsummering

Referatet fra møtet utgjør en del av grunnlaget for denne evalueringsrapporten.

6. Analyse

Beskrivelse av dagens situasjon

Faglærerutdanningen er preget av god rekrutering. Studentene kommer fra ulike deler av landet, og med ulike musikalske ståsteder. Er slikt mangfold blir vurdert som positivt og gjør seg utslag i mange musikalske uttrykk og en variert musikalsk orientering blant studentene. Det sosiale samspillet mellom studenter og lærere oppleves som gjennomgående godt.

Faglærerutdanningen setter krav til studentene ved at emnene og fagområdene er av ulik art og at dette tidvis kan oppleves som utfordrende. Erfaringsmessig er det imidlertid tydelig at etter hvert som studentene sosialiseres inn i utdanningsløpet, øker opplevelsen av en indre faglig sammenheng og helhet i fagprofilen. Arbeidstrykket er høyt for studentene og resultatene er jevnt over svært gode. Det musikkfaglige nivået blant studentene synes stadig å øke og vi ser stor utvikling hos de aller fleste.

Den faglige kompetansen er høy ved musikkseksjonen generelt. Dette gjelder også blant de som underviser på faglærerutdanningen og årsstudiet. Gjennomgående er undervisningen forskningsbasert og med implementering av nye, men samtidig, godt funderte faglige perspektiver.

Styrker

Samlet sett har fagmiljøet høy kompetanse i å planlegge, gjennomføre og reflektere over undervisning og læringsprosesser. De ansatte ved musikkseksjonen har en funksjonell sammensetning av relevante fagbakgrunner og med kort og lang erfaring. Didaktisk består studiet av tradisjonelle undervisningsformer i god kombinasjon med nyere, innovative former for undervisning. Det fagdidaktiske fokuset er i det hele tatt sterkt blant personalet, og det gjennomsyrrer spesielt faglærerutdanningen. Mens undervisning totalt sett utgjør hovedaktiviteten til de ansatte, foregår det i fagmiljøet, som nevnt over, også mye FoU-arbeid, blant annet knyttet til undervisning, læring og formidling.

Fagmiljøet ligger i forskningsfronten innenfor sine felt og deltar i utstrakt grad i forsknings- og utviklingsarbeid nasjonalt og internasjonalt. Kollegiet har representanter som utmerker seg og høster solid anerkjennelse både innenfor forskning og innenfor kunstnerisk utviklingsarbeid. Studentene gir på ulike måter ofte uttrykk for at lærerne brenner for fagene sine og at de evner å inspirere dem.

Studentenes læringsutbytte er et utfordrende punkt å si noe om. Det foreligger ikke en systematisk kartlegging av dette og omsetningen av læring til arbeidslivet etter endt utdanning. På generelt grunnlag er det likevel klart at undervisnings-, lærings- og vurderingsformene som benyttes er relevante og i stor grad hensiktsmessige for å bidra til et solid læringsutbytte og god profesjonsfaglig kompetanse.

Det er en gjennomgående opplevelse av at studieprogramutvalgene fungerer godt, og at dialogen på møtene er åpen og god. Møtefrekvensen har økt fra to til tre-fire møter i semesteret. Dette oppleves som positivt. Studentene opplever at studieprogramutvalgsmøtene er et positivt tiltak, som bidrar til at studentenes stemme blir hørt. De erfarer å bli møtt av en genuin interesse for å høre deres synspunkter på viktige saker.

Prosjektukene hvor profesjonelle musikere deltar, trekkes av studentene frem som en positiv kobling til samfunn og arbeidsliv. De årlige konsertene trekkes også frem som positive samhandlingsarenaer der studentene får vist fram musikalske ferdigheter på profesjonelle scener og for et større publikum. Dette er fagkomponenter som ligger under faget Musikkformidling. Emneevalueringer foregår her kontinuerlig i fellesskap og har avdekket at studentene mener formidlingsforum, konsertene og prosjektukene er svært interessante og nyttige. Undervisningens kvalitet står og faller på at studentene møter og er godt forberedte. Studentene er generelt tydelige på dette til

hverandre. Lærerne får også gode tilbakemeldinger. Samtidig vil studentene, især de viderekomne, gjerne ha så mye arbeidstid som mulig selv. Lærerne kan gjerne avvente mer, og la studentene få enda mer ansvar for å gi tilbakemelding og jobbe med dem som er på scenen.

Gjennom kor og hovedinstrumentundervisningen får studentene tilsvarende utviklet sine musikalske bredde- og spisskompetanser både individuelt og i fellesskap. Gjennom årets mange formelle og uformelle formidlingssituasjoner viser musikkstudentene stadig et høyt nivå og sterk sans for fellesskapelige verdier.

Utfordringer

FoU-andelen til ansatte ved musikkseksjonen er i vekst og vil også vokse i tiden framover. Dette vil kunne medført færre arbeidsoppgaver knyttet til undervisning for enkelte samt omrokkeringer og nyansettelser. Alt i alt er dette en god utvikling, men den fordrer konstruktiv teamjobbing mht. endringer i undervisningskabal og -oppgaver. I tråd med dette har det vært et økende behov for justeringer i enkeltfag og det er viktig at disse oppleves som forutsigbare og hensiktsmessig for studentene.

Studieprogramansvarliges rapport beskriver fagmiljøets faglige kompetanse som svært høy. Dette punktet sier imidlertid ikke så mye om hva slags faglig kompetanse det er snakk om. Kan man si noe mer om hva slags faglig kompetanse det refereres til her? En slik kartlegging/oversikt vil kunne gjøre det lettere å samordne og planlegge med tanke på arbeidsbelastning.

Praksissamarbeidet er styrket sammenlignet med foregående år, men det er fremdeles utfordrende å få til et godt samarbeid med videregående skoler. Studenter har gitt tilbakemelding om at de av og til føler seg lite ivaretatt i praksis i vgs. Praksislærerne involverer ikke studentene i undervisningen i nødvendig grad. Et trekk her er at studentene får i oppgave å observere, men det savnes en mer undervisningsbasert praksis. Det er også en utfordring at få praksislærere fra vgs. til å delta på førpraksismøtene. Dette bidrar til at forventninger mellom høgskolen og praksisfeltet ikke alltid samsvarer. Praksislærerne kan også gi tilbakemelding om at studentene ikke har den kompetansen som kreves i den aktuelle undervisningssituasjonen. Den eksterne representanten fra UH-sektoren opplever et liknende behov for forventningsavklaringer. Det er viktig at praksisskolene legger til rette for at studentene får bidra på områder der de har kompetanse. Tredjeklassestudentene som skal ut i praksis i vgs. forventes å bidra aktivt i undervisningen. Dette er ikke en observasjonspraksis.

Studieprogramansvarliges rapport trekker på generelt grunnlag frem nedadgående resultater knyttet til studentenes opplevelse av tilbakemelding og veiledning gjennom studiet. Studentene påpeker at forventningsavklaringer er viktig også her.

Gjennom utdanningen tilbys studentene et faglig forankret og kvalitetssikret utvekslingstilbud/praksisopphold over noen uker hos en samarbeidspartner i Tanzania. Utdanningen mangler imidlertid et lengre, integrert og kvalitetssikret utvekslingstilbud ved aktuelle partnerinstitusjoner andre steder i verden. Ved utdanningen eksisterer det heller ikke noe systematisert innvekslingstilbud. Det bør ses nøye på hvordan god internasjonalisering skal ivaretas i fremtiden.

7. Anbefalinger

Fagmiljøet bør ta konstruktive grep og se nærmere på hva studentenes opplevelse av tidvis dårlige opplevelser knyttet til tilbakemelding og veiledning bunner i.

Det er videre ønskelig at Canvas-rommene i økende grad standardiseres ved at det tas i bruk en felles mal for hvordan Canvas-rommene skal se ut på tvers emnene i utdanningen. Undervisningsplanene må være lett tilgjengelig, og det er ønskelig at det opprettes klare og universelle underkategorier tilknyttet modulene. Kalenderen oppleves som kaotisk og forvirrende i og med TimeEdit-synkroniseringen. Her bør institusjonen ta nødvendige strukturelle grep for å rydde opp.

Vedrørende praksis kan det stilles spørsmålstegn ved om studentene skal ut i praksis i både barneskole, ungdomsskole, videregående skole og kulturskole. Hvis det eksisterer rom i rammeplanen for å snevre inn og fokusere på for eksempel barneskolen og ungdomsskolen, kan dette vurderes nærmere. Det kan samtidig være ønskelig at faglærerne kobles tettere på praksisfeltet. Kanskje kunne en omprioritering av praksisområdene gjøre det lettere å styrke praksissamarbeidet. Den komplekse praksisordningen, hvor studentene er innom både barneskole, ungdomsskole, vgs. og kulturskole gjør det vanskelig å etablere tett kontakt med skolene.

På møte 30. januar ble studieprogramansvarlig Stian Vestby innkalt for en gjennomgang av Studiebarometeret 2019 med påfølgende diskusjon. I sum kom følgende fram: Den overordnede tilfredsheten er fremdeles høy, men det kan likevel observeres en nedgang på flere områder, sammenlignet med tidligere år. Faglærerutdanningen scorer lavere enn før på kvaliteten på informasjon om studieprogrammet og timeplan/studieplan osv. Dette kan dreie seg om Canvas-

problematikken og studentenes opplevelse av at lærerstaben ikke snakker så godt sammen. Informasjon om ett emne når ikke nødvendigvis faglærere i andre emner. At eksamen i ett emne gikk ut over korøving våren 2019 ble trukket frem som et eksempel på nettopp dette.

Studentene ønsker mer informasjon om hva som skjer etter at studentene sier ifra om saker. Videre ønsker de tydelig informasjon om hva som er forventet av dem i de ulike emnene. Lav score når det kommer til veiledning, kommer ikke nødvendigvis av kvaliteten på veiledningen, men heller mangel på veiledning. Studentene ønsker mer tilbakemeldinger på arbeidskrav. Dette kommer også frem av emneevalueringer.

Studentene opplever at de har begrenset tilgang til øvingslokaler og formidlingssaler, for eksempel i forbindelse med vår- og vinterkonserten. Fagmiljøet og studentene er enige om at romsituasjonen er utfordrende og at dette er et tema som ledelsen må ta på alvor og følge opp. Begrenset rom- og utstyrskapasitet kan også få uønskede konsekvenser mht. rekruttering av nye studenter.

8. Konklusjon

Denne evalueringsrapporten viser at Faglærerutdanningen i musikk er faglig solid, preget av god rekruttering og et godt sosialt miljø. Samspillet mellom faglærere og studenter oppleves som gjennomgående god, men det er viktig at de utfordringer som rapporten peker på blir fulgt opp i en handlingsplan.

Det er naturlig at Faglærerutdanningen i musikk omarbeides og videreføres i form av den nye skisserte femårige lærerutdanningen i praktiske og estiske fag. Her danner den nåværende faglærerutdanningen en viktig plattform, slik studiet består av mange emner, fagområder og ressurser som det kan bygges videre på. Den forskerbaserte undervisningen, bredden i fagområder og engasjementet i fagmiljøet og blant studentene som preger utdanningen, må betraktes som en viktig bærebjelke også i det nye studiet.